

RECOMANDĂRI DE PROTECȚIE A RĂSADULUI

Este știut faptul, că cultivarea legumelor prin răsad asigură producții timpurii și de calitate, iar producerea răsadurilor sănătoase este o sarcină importantă pentru legumicultori.

Prin răsaduri se cultivă o varietate largă de legume, cum ar fi: tomate, ardei, vinete, varză albă, conopidă, țelină de rădăcină și altele. Pentru a obține un răsad sănătos, pe lângă măsurile generale de igienă, cum ar fi dezinfectia solului, a spațiilor și uneltelor de lucru, foarte important este ca spațiul să permită un bun control al temperaturii și umidității aerului și solului, să aibă o bună aerisire. Acesta trebuie să fie curat, dezinfectat și luminos. Pentru udare se va folosi numai apă curată la temperatura solului (18 – 22° C), iar cantitatea va depinde de componența solului și de vârsta răsadului. Udatul se va face în orele mai călduroase ale zilei.

În cazul, când toate aceste măsuri nu se vor respecta, răsadul se va îmbolnăvi și atunci va fi necesar administrarea unor tratamente periodice cu fungicide, la intervale de 7-10 zile.

Bolile răsadului. În perioada creșterii răsadului în răsadnițe și sere dezvoltare în

masă poate primi **căderea și putrezirea plantulelor**, cauzate de ciupercile *Phytium spp*, *Rhizoctonia spp*, mai rar de speciile *Fusarium spp*, precum și **bacteriozele**, în special în condiții de umiditate sporită. Maladia este una dintre cele mai periculoase boli care ataca răsadurile. Boala atacă planta de la faza de germinare și până la faza de 2-3 frunze adevărate. La plântuțele afectate se observă leziuni de culoare

întunecată, umede, la nivelul rădăcinilor sau la baza tulpinii, provocând **căderea plantei**.

În răsadnițe și sere se va utiliza numai sol neinfestat, lipsit de buruieni, iar amestecul pentru produs răsadul se va dezinfecta termic, cultivarea soiurilor și hibridilor rezistenți. La intrarea în sere se va instala un covoraș înmuiat în soluție de clorură de var. Umiditatea solului nu trebuie să depășească 85-90%. În perioadele ploioase cu temperatură redusă a aerului irigațiile de efectuat mai rar. Nu se permite supra umezirea solului nici chiar pentru puțin timp, deoarece aceasta provoacă izbucnirea rapidă a bolilor. Densitatea de semănare trebuie să fie cât mai mică pentru a preveni îmbolnăvirea în masă a plântuțelor aflate una lângă alta.

Cu scopul de a preveni apariția putregaiurilor, bacteriozelor, pe solul bine pregătit și nivelat se recomandă împrăștierea produsului biologic Trihodermină Th-7F-BL - **15-20 g/m²**, cu încorporarea ulterioară la adâncimea încorporării semințelor. În faza de 2 frunze adevărate plantulele se vor stropi în regiunea coletului cu suspensie de spori de Trihodermină Th-7F-BL, din calculul **4-8 g/m²**, norma de consum a soluției de lucru 0,3-0,5 l/plantă (2-3 tratamente cu intervalul de o lună).

Plantulele de tutun în faza de „urechiușe” se vor stropi cu Trihodermină Th-7F-BL, la tutun se poate de utilizat și Rizoplan, cu norma de consum **20 ml/m²** cu intervalul de 10-12 zile.

La castraveți împotriva **putrezirii și căderii plantulelor** se va utiliza **3-4 ml/2 l apă/m²** – Previcur Energy, prin stropirea solului îndată după semănatul culturii.

La tutun împotriva complexului de boli, începând cu faza „urechiușe” se poate utiliza Rhinocarb Ultra 607 SL– **0,1-0,12 ml/m²**, iar împotriva **focului bacterian** - Cuproxat SC – **0,3-0,5%** cu norma de consum a soluției de lucru – **0,25 l/m²** până la faza „urechiușe” și **0,5 l/m²** – până la plantarea răsadului.

La tomate, ardei, vinete împotriva **pătării negre bacteriene** – **0,5%** soluție de zeamă bordelează.

Dacă au apărut focare cu căderi de plantule, acestea, împreună cu cele din jur, chiar sănătoase, se vor îndepărta urgent cu distrugerea ulterioară, iar focarul de stropit cu sulfat de cupru de 3%, și de acoperit cu nisip curat. Se va stopa irigarea, iar răsadnița se va aerisi corespunzător pentru a evita acumularea de umezeală în atmosferă și implicit prezența apei pe organele plântuțelor (tulpină, frunzulițe).

Dăunătorii răsadului. În perioada creșterii răsadului în sere și răsadnițe dăună poate aduce **coropișnița** (larve și adulți). Pagubele produse de către aceasta sunt directe, prin roaderea rădăcinilor plantei. Prin urmare, planta se ofilește și pier.

Pentru combaterea acestui dăunător se vor aplica măsuri preventive și curative, menținând teritoriul într-o perfectă curățenie. Serele, răsadnițele se recomandă să fie înconjurate cu șanțuri de 25-30 cm, care se tratează cu insecticide și ulterior se umplu cu nisip umectat în gaz.

Cu 7-10 zile înainte de înființarea culturilor, la depistarea dăunătorului se vor aplica momele toxice, preparate din boabe de grâu, orz, ovăz, porumb opărite sau fierte puțin în apă sărată, adăugând un insecticid recomandat pentru utilizare, conform Registrului de Stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova, în concentrație de **5-10%** față de greutatea boabelor uscate. Momelile pregătite se împrăștie în doză de **20-30 g/m²** cu încorporarea la 2-3 cm.

Ulterior, în perioada de creștere a răsadului la depistarea dăunătorului, se recomandă efectuarea tratamentelor chimice sub formă de stropire a solului și a plantulelor cu insecticide omologate, sau utilizarea produselor **Antimedvedca**, în doză de **3,0 g/m²**, iar la castraveți și **Rembec**, **2,0 g/m²**, prin încorporare în sol la 5-10 cm adâncime.

Limacșii (reticular – *Agriolimax reticulatus*, **de grădină** – *A. agrostis*). Odată cu răsărirea plantelor în răsadnițe și sere se va semnala și dăunarea de limacși. Aceștia se hrănesc cu partea foliată a plantelor și dacă atacul nu este oprit întreaga

plantă este distrusă. Nocivitatea va fi mai însemnată în parcelele umbrite și îmbruienate.

Pentru a reduce densitatea limacșilor se recomandă aplicarea unui complex de măsuri: agrotehnice, mecanice și chimice. Pe suprafețe mici, răsadnițe, sere se recomandă colectarea manuală, în special în orele nocturne, când activitatea și hrănirea acestora sporește, sau

crearea unor capcane (momeli) din saci vechi sau cârpe umede, de sub scânduri amplasate în prealabil la suprafața solului, de unde se strâng și se distrug.

În locurile, unde s-au manifestat limacșii, se poate efectua prăfuitul cu pulbere de var nestins sau cenușă din lemn cernută (**30 g/m²**), superfosfat sau sare de potasiu (**30–40 g/m²**). Efectiv va fi utilizarea amestecului de var cu praf de tutun (1:1) cu norma de consum **20–25 g/m²**, sau stropitul cu suspensie apoasă de muștar (100 g praf la 10 l apă). Aceste tratamente se aplică în orele de seară, de 2 ori cu intervalul de 20 minute.

Spre atenția conducătorilor gospodăriilor agricole, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Conform prevederilor art. 35 alin. (1) lit. a) și b) a Legii nr.228 din 23.09.2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară, în procesul de cultivare a plantelor, persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sunt obligate să efectueze cercetarea sistematică a semănăturilor și a plantațiilor, realizarea de măsuri fitosanitare în scopul prevenirii apariției și desemnării organismelor dăunătoare.

Produsele de uz fitosanitar se vor aplica conform Registrului de Stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova.

La utilizarea produselor de uz fitosanitar strict se va respecta tehnica securității.

Pentru a afla mai multe informații despre dezvoltarea bolilor și dăunătorilor, precum și produsele omologate la anumite culturi, luați legătura cu inspectorii din subdiviziunile teritoriale pentru Siguranța Alimentelor.

Direcția Protecția plantelor